

PROGRAMUL POLITIC

AL PARTIDULUI POLITIC

„PARTIDUL SOCIALIȘTILOR DIN REPUBLICA MODLOVA”

în redacție nouă

aprobat în cadrul celui de-al XIX-lea Congres din 23 martie 2024

STATALITATE! ECHITATE! STABILITATE! DEZVOLTARE!

Au trecut 30 de ani din momentul apariției pe harta politică a lumii a statului independent – Republica Moldova. În această perioadă, societatea moldovenească s-a confruntat cu o serie din cele mai dificile provocări. Țara și poporul său multinațional s-au confruntat cu experimente socio-economice inumane și pseudo-reforme, creșterea corupției și a nihilismului juridic, degradarea identității naționale și incapacitatea clasei politice de a formula clar cei mai eficienți și progresivi vectori de dezvoltare a statului. Toate acestea au dus la pierderea potențialului economic, sărăcirea și demoralizarea mării majorități a populației, la migrația în masă a cetățenilor țării în străinătate și apariția unor riscuri majore de pierdere a statalității.

Clasa politică nu a reușit să îndeplinească sarcinile de bază: să asigure o dezvoltare multilaterală durabilă a țării și o viață decentă pentru cetățeni, să consolideze societatea moldovenească în jurul ideii de edificare a unui stat independent și suveran. Mai mult, adesea unii politicieni și formațiuni politice în mod deschis și cinic, încălcând Constituția țării, au lansat idei provocatoare de lichidare a independenței Republicii Moldova, distrugerea identității etno-culturale a poporului moldovenesc.

Acționând conform principiului „dezbină și stăpânește”, actuala putere, politicienii și partidele reacționare au distrus în mod deliberat și intenționat țara, unitatea noastră civică și au discreditat imaginea pozitivă a Moldovei în fața comunității internaționale. Unul dintre efectele cele mai grave ale acestei activități contraproductive a fost divizarea profundă a societății moldovenești pe criterii de naționalitate, lingvistice și regionale.

Drept urmare, statul așa și nu a reușit să propună populației un model de dezvoltare social-economică durabilă și planificată a țării. La modul practic țara a pierdut mai multe generații de populație activă din punct de vedere economic, specialiști care au ales să muncească peste hotarele Moldovei și să aducă beneficii altor state, dar nu propriei țări.

Acum, când Moldova se confruntă cu provocări majore precum inegalitatea socială, instabilitatea economică și politică, lipsa încrederii în ziua de mâine a cetățenilor, misiunea Partidului Socialiștilor din Republica Moldova este suficient de clară - de a crea un stat social-orientat, axat pe satisfacerea necesităților societății moldovenești și a cetățenilor săi. Doar prin stabilirea, consolidarea și dezvoltarea bazelor unui stat social și democratic poate fi edificat viitorul său în care fiecare persoană își poate valorifica potențialul, iar societatea în ansamblu va tinde spre o prosperare colectivă, stabilitate și dezvoltare.

Programul politic PSRM se bazează pe principiile solidarității, echității și responsabilității. Tindem să creăm un sistem de stat în care fiecare cetățean are drepturi și șanse egale la auto-realizare, educație, sănătate, muncă și bunăstare.

Partidul Socialiștilor din Republica Moldova consideră statul orientat social nu doar ca un concept de dezvoltare, ci, mai întâi de toate, ca un sistem de obligații față de fiecare cetățean al țării

Platforma politică a PSRM se bazează pe înțelegerea faptului că degradarea statului poate fi combătută prin consolidarea instituțiilor de stat și asigurarea unei interacțiuni eficiente și înțelegeri reciproce între guvernare și cetățeni. Într-un proces de guvernare a statului deschis, democratic și transparent, fiecare pas, fiecare decizie este elaborată și aprobată ținându-se cont de opiniile și interesele cetățenilor și ale societății.

PSRM recunoaște importanța dezvoltării economice echilibrate și durabile a țării, care nu doar că stimulează antreprenorialul de diferite forme, ținând cont de nevoile statului și ale cetățenilor, dar și este orientată, în primul rând, spre atragerea investițiilor interne și externe, crearea de noi locuri de muncă care să ofere un nivel de trai decent, dezvoltare personală, protecție socială și garanții pentru toate categoriile de cetățeni.

Având în vedere provocările globale, statul trebuie să dezvolte și să implementeze politici eficiente care să asigure o guvernare responsabilă, o dezvoltare durabilă și pe termen lung.

PSRM consideră că eforturile comune de consolidare a unității naționale interne și de extindere a cooperării internaționale, ținând cont de interesele naționale, pot și trebuie să conducă la soluționarea problemelor și sarcinilor cu care se confruntă statul și asigurarea unui viitor sigur pentru cetățeni.

Partidul Socialiștilor din Republica Moldova este o forță politică progresistă care trebuie să devină un simbol al dorinței de schimbare și de edificare a unei societăți în care fiecare cetățean își va simți însemnătatea, fiind conștient de faptul că vocea sa este importantă și că viitorul său este în centrul atenției statului.

PSRM, conștientizând responsabilitatea pentru soarta Patriei noastre și urmărind scopuri nobile, precum: stoparea degradării continue a statului, readucerea speranței și încrederii cetățenilor, iar țării – un viitor binemeritat, PSRM anunță începutul unei noi etape de luptă, oferind societății moldovenești un nou curs care va asigura o dezvoltare durabilă, de perspectivă și pe termen lung a Republicii Moldova, în beneficiul cetățenilor săi.

Partidul Socialiștilor din Republica Moldova (PSRM) este un partid național patriotic de stânga de orientare social-democrată, ale cărui sarcini principale sunt: lupta pentru putere pentru a proteja interesele, drepturile și libertățile fiecărui cetățean al poporului multinațional al țării, pentru a edifica o societate echitabilă, dezvoltată, armonioasă în cadrul unui stat de drept unitar, independent, stabil și puternic.

Scopul principal al noului curs al PSRM constă în edificarea unei societăți cu adevărat democratice și responsabile social în Republica Moldova și a unui sistem durabil și eficient de funcționare a tuturor ramurilor puterii la nivel central și local.

Deviza noastră este: **Statalitate! Echitate! Stabilitate! Dezvoltare!**

Principiile echității sociale și solidarității sunt principalele criterii pentru construirea unei

societăți armonioase în cadrul căreia redistribuirea veniturilor este subordonată principiului asigurării unui trai decent pentru fiecare cetățean, iar generația tânără, precum și cele mai vulnerabile categorii de cetățeni, se bucură de o atenție deosebită din partea statului și a societății.

În implementarea acestor scopuri și obiective, PSRM se bazează și implementează creativ propria experiență în domeniul guvernării statului, precum și modele de dezvoltare progresive și de succes ale altor țări și popoare.

Socialismul cu specific moldovenesc presupune: bazarea pe resursele și capacitățile proprii, dezvoltarea și consolidarea principiilor democratice, păstrarea tradițiilor și a valorilor de bază ale poporului multiethnic, precum și apărarea intereselor naționale ale statului.

Familia, credința și comunitatea sunt valorile de bază autentice care unifică majoritatea societății multinaționale moldovenești.

PRINCIPIILE DE BAZĂ ALE PSRM

1. Neutralitate permanentă.

Coexistența pașnică și prietenoasă cu alte țări și popoare, neutralitatea permanentă și interacțiunea deschisă și pragmatică cu toate statele - este singura posibilitate de a asigura dezvoltarea cu succes a țării noastre. Poziționarea geografică și particularitățile istoriei multiseculare a Moldovei nu admit implementarea unei politici externe orientată spre un singur vector. Unul dintre principiile fundamentale este promovarea unei politici externe bazată pe interesele naționale consolidate, susținute de cetățenii țării.

2. Suveranitate.

Puterea poporului realizată prin exprimarea voinței acestuia este principiul fundamental al unei democrații autentice. Cele mai importante probleme ale unei societăți trebuie să fie soluționate în cadrul unor referendumuri naționale și locale. Democrația directă și controlul din partea poporului asupra tuturor organelor puterii reprezintă o garanție a consolidării suveranității țării și a creșterii eficacității administrației publice. PSRM categoric se opune oricărei ingerințe externe în afacerile interne ale țării și va apăra această poziție la toate nivelurile puterii de stat.

3. Interesele naționale mai presus de toate.

Istoria multiseculară a poporului moldovenesc și a statalității moldovenești este un exemplu clar și o sursă de inspirație pentru consolidarea și dezvoltarea țării noastre ca un stat independent, stabil și modern. Statalitatea și suveranitatea țării sunt principii care nu pot fi puse la îndoială și necesită o atenție și îngrijire permanentă.

PSRM pledează pentru consolidarea societății în lupta pentru păstrarea și întărirea statalității moldovenești, pentru o dezvoltare constantă, stabilă și democratică a țării, pentru păstrarea identității și a limbii moldovenești, precum și pentru apărarea intereselor naționale ale Republicii Moldova.

4. Familia și valorile tradiționale – temelia dezvoltării Moldovei.

Sustenabilitatea demografică este una dintre principalele priorități ale PSRM. Ținând cont de provocările și problemele cu care se confruntă societatea modernă, familia este cea mai importantă și de bază celulă a societății care are nevoie de îngrijire, sprijin și protecție permanentă din partea statului.

Societatea are un interes vital în păstrarea instituției căsătoriei ca uniune între un bărbat și o femeie. Urmând acest principiu fundamental, PSRM pledează pentru interzicerea propagandei LGBT sub toate formele și manifestările sale (marșuri, precum și propagandă în școli și în rândul minorilor).

Întrucât spiritualitatea și tradițiile sunt una dintre legăturile importante ale societății, PSRM pledează pentru susținerea Bisericii ortodoxe moldovenești și inadmisibilitatea amestecului politicianilor în treburile interne ale Bisericii.

5. Politica externă suverană

PSRM pledează pentru promovarea consecventă a unei politici externe pro-moldovenești, care să se axeze exclusiv pe interesele Republicii Moldova și ale cetățenilor țării.

PSRM pledează pentru o cooperare multilaterală și aprofundată cu partenerii externi, care să corespundă intereselor naționale ale Republicii Moldova în diverse domenii de dezvoltare politică, economică, socială și umanitară, în baza respectului reciproc, securitate, stabilitate și progres.

Procese de integrare ale Republicii Moldova, fie în Vest (europene), fie în Est (eurasiatice), pot fi implementate respectând următoarele principii:

- Vectorul de politică externă trebuie aprobat prin referendum național;
- Respectarea principiului constituțional al neutralității permanente;
- Respectarea principiului integrității teritoriale a Republicii Moldova, în cadrul frontierelor recunoscute internațional;
- Păstrarea statalității moldovenești, a identității moldovenești, a valorilor, tradițiilor și a limbii moldovenești.

6. Reintegrarea țării

PSRM consideră o prioritate pentru toate instituțiile statului și conducerea țării să depună toate eforturile pentru a realiza reintegrarea deplină a țării în cadrul granițelor recunoscute la nivel internațional.

Orice poziție politică care respinge prioritatea și importanța reintegrării depline a țării este considerată de PSRM ca fiind anti-statală.

Autoritățile și instituțiile statului din Republica Moldova sunt obligate să ofere tuturor cetățenilor condiții și acces la un proces echitabil de integrare în societatea moldovenească și la participarea în viața social-economică a țării.

Unificarea pașnică a celor două maluri, soluționarea tuturor problemelor care s-au acumulat în procesul de reintegrare, consolidarea independenței economice a regiunilor și propunerea unei agende comune de dezvoltare în condițiile unui stat unitar este singura cale de fortificare și avansare durabilă a statului nostru.

7. Suveranitate economică și diversificarea economică a Republicii Moldova.

Un stat puternic, consolidat și dezvoltat – înseamnă o economie independentă, echilibrată și o societate bazată pe spiritualitate și pe valori tradiționale care tinde spre standarde înalte de viață.

PSRM pledează pentru dezvoltarea tuturor formelor de proprietate și o economie diversificată, pentru încurajarea activităților de antreprenoriat și creșterea semnificativă a rolului statului în economie.

PSRM pledează pentru participarea investițională și de încurajare a statului și a resurselor publice în sectoarele strategice care ar putea deveni o locomotivă pentru modernizarea economiei.

PSRM consideră că pe lângă crearea infrastructurii și asigurarea condițiilor de concurență loială, statul joacă un rol foarte important în protejarea și stimularea dezvoltării industriilor și serviciilor care contribuie la dezvoltarea țării și bunăstarea cetățenilor săi.

În secolul XXI și în condițiile unui deficit de resurse proprii, PSRM consideră drept prioritate dezvoltarea în Moldova a unor domenii moderne, cum ar fi industria și serviciile IT. Poporul multinațional, harnic și talentat - este bogăția principală a țării noastre.

10 OBIECTIVE DE BAZĂ ALE PROGRAMULUI PSRM

Fiecare dintre direcțiile programului va fi dezvoltată mai detaliat și propusă de PSRM societății moldovenești în colaborare cu comunitatea de experți și profesioniști, ținând cont de interesele cetățenilor țării, în conformitate cu cerințele și particularitățile istorice ale timpului/perioadei, precum și perspectivele dezvoltării stabile și progresive a statului

- 1. Statalitate și neutralitate**
- 2. Identitate moldovenească, memorie istorică și valori tradiționale**
- 3. Economie avansată**
- 4. Un stat pentru oameni și echitate socială**
- 5. Politică externă echilibrată în interesul cetățenilor țării și al statului**
- 6. Pace interetnică**
- 7. Reglementarea politică atotcuprinzătoare și durabilă a conflictului transnistrean**
- 8. Politica de personal. Aparat de stat eficient**
- 9. Îmbunătățirea sistemului judiciar. Combaterea corupției și apărarea drepturilor omului**
- 10. Regiuni dezvoltate, orașe și sate confortabile, grijă față de mediul înconjurător.**

1. STATALITATE ȘI NEUTRALITATE

Statalitate

PSRM protejează statalitatea, identitatea, istoria, cultura moldovenească și valorile

tradiționale ale poporului moldovenesc.

PSRM pledează pentru limitarea prin lege a activității partidelor și mișcărilor politice care optează pentru lichidarea statalității Republicii Moldova.

Independență veritabilă

PSRM pledează pentru o suveranitate națională reală și puterea poporului exercitată prin intermediul organelor sale reprezentative, definite în Constituția Republicii Moldova.

PSRM se pronunță pentru excluderea influenței agenților străini, sub diferite forme, asupra politicii interne și externe a țării, urmând exemplul altor țări democratice.

Unitatea poporului

Toți cetățenii Republicii Moldova, indiferent de limba vorbită, apartenență etnică, religie și locul de trai, reprezintă un singur popor multinațional și constituie bogăția principală a țării.

Menținerea legăturilor cu diaspora moldovenească, sprijinirea și atragerea în viața social-economică și politică a țării a conaționalilor noștri care trăiesc temporar sau permanent peste hotarele țării, este una dintre cele mai importante sarcini ale statului.

Consolidarea și dezvoltarea statutului de neutralitate permanentă

PSRM pledează pentru consolidarea și dezvoltarea statutului de neutralitate permanentă a Republicii Moldova în conformitate cu Constituția țării.

Neutralitatea permanentă a Republicii Moldova prezumă refuzul categoric de a participa la diferite blocuri militare și operațiuni sub egida acestora, precum și de a prieteni cu unele țări împotriva altora.

PSRM consideră necesară adoptarea Rezoluției Adunării Generale a ONU privind recunoașterea și respectarea neutralității permanente a Republicii Moldova, precum și, urmând exemplul altor state, încheierea acordurilor internaționale privind garanțiile neutralității permanente și inviolabilității teritoriale a Republicii Moldova.

2. IDENTITATE MOLDOVENEASCĂ. MEMORIE ISTORICĂ ȘI VALORI TRADIȚIONALE

Identitate moldovenească

PSRM pledează pentru păstrarea în Constituție a denumirii limbii moldovenești în calitate de limbă de stat. Limba moldovenească este denumirea istorică a limbii noastre, care reflectă spiritul și cultura poporului nostru. Ea trebuie să renască și să-și restabilească rolul în viața țării.

PSRM se pronunță pentru popularizarea studierii limbii moldovenești de către cetățenii țării.

PSRM pledează pentru revenirea disciplinei „Istoria Moldovei” în programul școlar. Cetățenii trebuie să studieze și să cunoască istoria propriei țări care ar cultiva dragostea pentru țară, trecutul, prezentul și viitorul ei. La baza politicii de stat în domeniul educației și

culturii trebuie să fie aplicarea unor standarde moderne/progresiste bazate pe experiența pozitivă, pe valorile culturale ale unei societăți multietnice, pe patriotism și respect.

PSRM se opune denaturării istoriei și pledează pentru păstrarea memoriei istorice a rolului țării noastre și contribuției poporului nostru multinațional în păstrarea civilizației europene contemporane. Victoria asupra fascismului este parte a identității noastre. Apărăm dreptul poporului de a sărbători Ziua Victoriei pe 9 Mai și Ziua Eliberării Moldovei de coteropitorii fasciști pe 24 august.

PSRM pledează pentru crearea unei atmosfere de intoleranță față de actele de vandalism și pentru adoptarea unor legi care înăspresc pedepsele pentru profanarea monumentelor istorice și încurajează activitățile de protejare și restaurare a acestora.

Valorile tradiționale

PSRM apără valorile tradiționale de bază ale poporului multinațional din Moldova precum dreptul la libertatea religioasă, susținerea și protecția familiei, grija față de cetățenii care au nevoie de sprijin și atenție socială. Toate acestea constituie fundamentul păcii civile și a armoniei în societate.

PSRM este împotriva impunerii față de societate a „ideologiei de gen”, care contravine modelului tradițional al familiei, rolului bărbatului și al femeii în cadrul acesteia. De asemenea, PSRM condamnă categoric impunerea „ideologiei de gen” în instituțiile de învățământ.

3. ECONOMIE AVANSATĂ

PSRM pledează pentru o consolidare rezonabilă și justificată a reglementării statului în economie. Dezvoltarea unei economii de piață moderne trebuie să se realizeze sub un control eficient și fără constrângeri din partea statului pentru a evita crizele economice, șocurile sociale și redistribuirea inechitabilă a bunurilor în societate.

PSRM pledează pentru păstrarea sub controlul statului a domeniilor strategice ale economiei, acestea fiind baza viitoarei relansări economice și dezvoltări durabile a statului moldovenesc unitar.

PSRM pledează pentru dezvoltarea activă a industriilor moderne de înaltă tehnologie, bazate pe știință și cu un nivel înalt de valoare adăugată. Implementarea unei politici sociale eficiente este posibilă doar având o economie puternică, bazată pe o industrie dezvoltată și servicii de înaltă calitate.

Securitatea alimentară a Republicii Moldova trebuie să fie în centrul atenției statului ca unul dintre principiile de bază ale dezvoltării țării și bunăstării cetățenilor săi.

PSRM pledează pentru o luptă eficientă și consecventă în vederea eliminării sectorului de economie tenebră.

Pentru a asigura dezvoltarea avansată a industriei și sporirea contribuției sale la creșterea economică, PSRM propune „Strategia de reindustrializare a economiei”, care include două direcții principale: modernizarea și reutilizarea industriei; promovarea produselor

moldovenești pe piețele externe.

PSRM pledează pentru implementarea, sprijinirea directă și stimularea de către stat a unui climat investițional menit să creeze noi capacități de producție, producție industrială multifuncțională, parcuri și conglomerate industriale.

PSRM pledează pentru renașterea complexului agroindustrial competitiv al economiei țării.

PSRM pledează pentru crearea în regiunile Moldovei a unor micro-industrii, argumentate din punct de vedere economic și social.

PSRM este împotriva vânzării terenurilor agricole cetățenilor străini. Pământul fertil este patrimoniul național al Moldovei și trebuie să aparțină poporului Moldovei.

PSRM pledează pentru crearea Fondului investițional de stat, care va avea drept obiectiv principal finanțarea proiectelor investiționale în sectorul real al economiei și în domeniul infrastructurii. Mijloacele Fondului se vor forma, în special, din resursele bugetare, emiterea și plasarea pe piața internă a hârtiilor de valoare investiționale ale statului, atragerea de fonduri de la organizațiile financiare internaționale, investitorii privați autohtoni și străini.

PSRM pledează pentru crearea unei bănci de investiții de stat, care va avea drept scop creditarea prioritară a sectorului real al economiei, ceea ce va avea un impact semnificativ asupra activității investiționale și va contribui la modernizarea tehnologică a economiei.

PSRM consideră că pentru soluționarea obiectivelor de dezvoltare economică este necesară diversificarea cooperării financiare internaționale.

PSRM pledează pentru stimularea producției agricole în țară prin aplicarea și implementarea unor strategii de dezvoltare eficiente și progresive, prin sprijinirea și oferirea unor soluții eficace de soluționare a problemelor din acest domeniu important al economiei.

Dezvoltarea turismului

PSRM pledează pentru implementarea diverselor programe în domeniul turismului, oferirea suportului tuturor tipurilor de turism intern, fapt care va genera crearea locurilor de muncă în regiunile țării, va favoriza dezvoltarea infrastructurii interne, va atrage noi tehnologii și va consolida imaginea Republicii Moldova.

Sectorul IT și digitalizarea

PSRM consideră că dezvoltarea sectorului IT și a digitalizării trebuie să devină o locomotivă a transformărilor pozitive din economie și din principalele sfere de viață ale societății moldovenești.

PSRM pledează pentru elaborarea și implementarea pe etape a programului de stat „Moldova digitală”, care să stimuleze dezvoltarea modernă a țării și să integreze organic Republica Moldova în economia și comunitatea mondială.

4. UN STAT PENTRU OAMENI

Protecția socială a cetățenilor

PSRM este convins că edificarea unui stat social este o necesitate obiectivă și principala condiție pentru dezvoltarea durabilă a societății moderne în Republica Moldova.

PSRM consideră că orice guvern, în activitățile și programul său, trebuie să fie ghidat de interesele cetățeanului.

PSRM se pronunță pentru executarea strictă a tuturor obligațiilor sociale ale statului în domeniile salarizării și ocupării forței de muncă; sănătății; educației; științei și culturii; protecției sociale a pensionarilor, veteranilor, persoanelor cu nevoi speciale, familiilor cu venituri mici; sfera locativ-comunală.

PSRM vede viitorul Republicii Moldova în responsabilitatea solidară comună a statului și a cetățenilor pentru eficacitatea guvernării și orientarea consecventă spre atingerea unui nivel de trai decent și confortabil pentru cetățenii din Republica Moldova.

Protecția omului muncitor

PSRM apără interesele muncitorilor și ale păturilor social-vulnerabile și pledează pentru crearea unui mecanism de parteneriat social pe piața muncii bazat pe negocierile trilaterale permanente a sindicatelor, patronatelor și statului.

Grija față de familie

PSRM pledează pentru un sprijin multidimensional și constant al familiei, aceasta fiind baza și resursa principală a statului. La toate nivelurile de administrare publică, trebuie elaborate și promovate diverse programe și instrumente eficiente de rezolvare a problemelor cetățenilor.

Educație. Știință. Sport.

Ținând cont de importanța și însemnătatea educației în condițiile moderne ale unei lumi ce se dezvoltă dinamic, PSRM pledează pentru crearea unui sistem multinivelat în cadrul unui proces educațional continuu pentru cetățenii țării care s-ar baza pe experiența pozitivă anterioară, cerințele și abordările moderne ale sistemului educațional. Acest proces trebuie să se bazeze pe consolidarea personalului didactic, consolidarea rolului său în societate și creșterea constantă a nivelului său profesional în corespundere cu cerințele și provocările moderne actuale.

Sistemul de învățământ secundar, secundar de specialitate și cel superior trebuie să fie accesibil și să contribuie la satisfacerea cererii diferitelor sectoare ale economiei și a vieții sociale a țării pentru specialiști calificați.

PSRM pledează pentru reformarea Academiei de Științe a Moldovei în calitate de centru științific și de inovare de top, pentru elaborarea unui mecanism clar și eficient de integrare a științei academice împreună cu comunitatea universitară, pentru dezvoltarea tehnologică, industrială și intelectuală a țării, formarea unui mediu inovativ competitiv, orientat spre dezvoltarea continuă și multidimensională.

Având în vizor starea sănătății fizice a cetățenilor și a tinerelor generații, PSRM pledează pentru dezvoltarea unui sistem și crearea unor condiții adecvate pentru practicarea culturii fizice și a sportului de masă, precum și asigurarea accesului cetățenilor la acestea.

Sprijin pentru persoanele în etate

PSRM pledează pentru o atitudine grijulie și social –echitabilă față de cetățenii în etate care au contribuit la dezvoltarea țării și a societății.

PSRM va promova consecvent crearea unui sistem eficient de susținere a persoanelor în etate în domeniul asistenței medicale, reabilitării, de asigurare cu pensii și de oferire a altor garanții sociale, totodată invitându-i să participe la diverse activități obștești cu scopul de a valorifica potențialul lor profesional, astfel contribuind la sporirea calității vieții acestor categorii de cetățeni.

Oameni sănătoși – o națiune sănătoasă

PSRM pledează pentru perfecționarea și accesibilitatea sistemului de sănătate în toate regiunile țării, menit să asigure o creștere a speranței de viață și să îmbunătățească starea de sănătate a cetățenilor moldoveni. De asemenea, PSRM se pronunță pentru creșterea finanțării sistemului de sănătate din Moldova la nivelul mediu al țărilor din Europa Centrală și de Est.

PSRM consideră necesară reformarea sistemului de asigurări în medicină, astfel încât fiecare cetățean al țării să fie asigurat cu o poliță de asigurare obligatorie de asistență medicală. PSRM pledează pentru promovarea și informarea societății despre stilul de viață sănătos.

5. POLITICĂ EXTERNĂ PRAGMATICĂ ȘI ECHILIBRATĂ

PSRM pledează pentru o politică externă activă în interesul statului și al cetățenilor, pentru relații bune și reciproc avantajoase atât cu partenerii tradiționali, cât și cu cei noi. Cele mai importante decizii cu privire la viitorul țării noastre trebuie luate de cetățenii Republicii Moldova împreună cu reprezentanții săi aleși legal.

PSRM consideră că în politica externă a statului trebuie să prevaleze doar interesul național. Toate acordurile în domeniul politicii externe și economiei trebuie să contribuie la sporirea bunăstării cetățenilor țării, să corespundă intereselor cetățenilor, să nu contravină principiilor suveranității naționale și să nu prejudicieze relațiile noastre tradiționale și de prietenie cu alte state.

PSRM pledează pentru dezvoltarea relațiilor de bună vecinătate cu vecinii noștri apropiați: Ucraina și România.

Conjunctura geopolitică din regiune a constituit motivul pentru care Republica Moldova a devenit țară candidată la aderarea la Uniunea Europeană, iar la sfârșitul anului 2023 s-a decis începerea negocierilor de aderare la UE. PSRM mereu a pledat pentru dezvoltarea multidimensională a relațiilor cu țările UE în interesul cetățenilor, motiv pentru care, în viitoarele negocieri, Partidul insistă asupra respectării primordiale a intereselor naționale ale Republicii Moldova .

PSRM consideră că politica autorităților moldovenești de a rupe relațiile cu Federația Rusă este nocivă, nechibzuită și nu corespunde obiectivelor dezvoltării economice durabile și asigurării securității Republicii Moldova. Partidul Socialiștilor insistă și va întreprinde toate acțiunile politice posibile pentru restabilirea cooperării depline și cuprinzătoare dintre Republica Moldova și Federația Rusă, precum și pentru dezvoltarea și stabilirea unui parteneriat strategic cu Federația Rusă.

PSRM pledează pentru continuarea colaborării cu Comunitatea Statelor Independente și statele membre ale CSI, care corespunde intereselor strategice ale țării noastre. În acest scop, PSRM va lupta pentru păstrarea calității de membru cu drepturi depline a Republicii Moldova în CSI și restabilirea tuturor acordurilor din cadrul CSI, denunțate în ultimii ani.

PSRM pledează pentru utilizarea deplină a statutului de observator în Uniunea Economică Eurasiatică a Republica Moldova.

PSRM pledează pentru extinderea cooperării cu Republica Populară Chineză și semnarea unui Acord de Parteneriat Strategic între țările noastre. PSRM consideră că este benefic și de perspectivă pentru Republica Moldova să participe la asociațiile și inițiativele care vin din partea Republicii Populare Chineze, precum și din partea altor țări din Est cu un nivel înalt de dezvoltare, precum inițiativa „O centură, un drum”, aderarea la care va oferi țării noastre o oportunitate de creștere economică rapidă și de înaltă calitate.

PSRM consideră importantă continuarea cooperării cu Statele Unite ale Americii, Regatul Unit al Marii Britanii și al Irlandei de Nord, Republica Turcia și alte state cu care Republica Moldova are stabilite relații diplomatice și colaborează în interes reciproc.

PSRM pledează pentru extinderea cooperării în cadrul mișcării socialiste internaționale, precum și cu alte formațiuni social-politice ale altor țări a căror experiență poate fi utilă pentru Republica Moldova.

6. PACEA INTERETNICĂ

PSRM consideră că pacea și armonia interetnică în țară sunt importante și fundamentale în procesul de consolidare a națiunii civice multietnice moldovenești, în dezvoltarea progresivă a statului și în stabilitatea și aptitudinea acestuia de a face față provocărilor moderne.

Atitudinea respectuoasă, atentă și grijulie față de diversitatea etnică multiseculară din Moldova trebuie să contribuie la păstrarea și dezvoltarea identității etno-culturale a tuturor naționalităților care locuiesc în Republica Moldova pentru prosperitatea și bunăstarea comună, precum și să contribuie la formarea și dezvoltarea armonioasă a identității naționale.

PSRM se pronunță pentru consolidarea cadrului legislativ cu privire la statutul limbii ruse ca limbă de comunicare interetnică pe întreg teritoriul Republicii Moldova, precum și îndeplinirea necondiționată a tuturor acordurilor internaționale semnate care reglementează domeniul relațiilor interetnice.

7. REÎNTREGIREA ȚĂRII. REGLEMENTAREA POLITICĂ CUPRINZĂTOARE ȘI DURABILĂ A CONFLICTULUI TRANSNISTREAN

PSRM consideră că restabilirea unității statului este obiectivul de bază al Republicii Moldova pentru păstrarea țării și a statalității ei. Anume acestui scop trebuie subordonată politica internă și externă a Republicii Moldova. Soluționarea cu succes al acestui deziderat ne va permite să construim o perspectivă strategică de dezvoltare a țării și să realizăm potențialul său economic și social.

PSRM pledează pentru soluționarea atotcuprinzătoare a problemei transnistrene exclusiv prin mijloace pașnice la masa de negocieri.

Soluționarea problemei transnistrene trebuie să se bazeze pe valorile comune împărtășite de majoritatea populației de pe ambele maluri ale Nistrului: identitatea moldovenească, respectul reciproc, un cod lingvistic și cultural comun, precum și pe tendința comună spre bunăstarea și dezvoltarea stabilă a întregii societăți.

Cele mai importante premise pentru reîntregirea cu succes a țării trebuie să se rezume la consolidarea și dezvoltarea statutului de neutralitate permanentă a Republicii Moldova, edificarea pe întreg teritoriul al țării a unei economii moderne, dezvoltate și competitive care să contribuie la bunăstarea statului comun și al tuturor cetățenilor săi de pe ambele maluri ale râului.

PSRM pledează pentru păstrarea tuturor formatelor de negociere create anterior, inclusiv formatul „5+2”, pentru examinarea în complexitate și implementarea tuturor deciziilor protocolare dintre Chișinău și Tiraspol, la care s-a ajuns, inclusiv prin medierea OSCE și a altor parteneri internaționali, în formatul „5+2” și „1+1”. Totodată, nu excludem și salutăm noi abordări și propuneri din partea părților implicate în procesul de soluționare pașnică a problemei transnistrene.

8. POLITICA DE CADRE ȘI UN APARAT DE STAT EFICIENT

PSRM consideră că toate instituțiile statului trebuie să se supună exclusiv voinței poporului moldovenesc, care este singura sursă de suveranitate.

PSRM pledează pentru o politică de personal bine gândită și eficientă, care să se bazeze pe abordări de stat, profesionalism și responsabilitate pentru deciziile luate. Munca serioasă și sistematică cu cadrele, în combinație cu efectuarea unei rotații rezonabile a cadrelor de la conducere și crearea unor perspective palpabile pentru cetățenii responsabili, va contribui la o guvernare eficientă, va atrage în acest proces oameni pregătiți, energici, profesioniști și responsabili.

PSRM pledează pentru reducerea numărului de deputați în Parlament – de la 101 la 61. Astfel, vor fi economisite semnificativ cheltuielile pentru aparatul de stat. Fondurile economisite trebuie direcționate către sectorul social și susținerea sectorului real al economiei.

PSRM se pronunță pentru interzicerea persoanelor cu dublă cetățenie să ocupe funcții înalte în stat, precum: președintele țării, prim-ministru, președinte al Parlamentului, judecători ai

Curții Constituționale.

9. Îmbunătățirea sistemului judiciar. *COMBATEREA CORUPȚIEI ȘI PROTEJAREA DREPTURILOR OMULUI*

Ordinea de drept. Combaterea criminalității

PSRM este convins că, corupția este un fenomen răspândit pe larg ce subminează buna guvernare, distruge statul de drept, împiedică creșterea economică și încercările de eradicare a sărăciei, precum și distorsionează mediul concurențial de afaceri.

PSRM recunoaște că instrumentele aplicate în practica internațională, elaborate și implementate de țările din regiune, precum și de organizațiile internaționale vor fi utile pentru implementarea măsurilor naționale anticorupție.

PSRM se pronunță pentru un sistem de angajare a funcționarilor publici care va garanta transparența, imparțialitatea și eficiența procesului. Este necesară promovarea angajării funcționarilor publici de rang înalt în baza principiilor competenței și integrității prin dezvoltarea unui sistem transparent de angajare și promovare pentru a evita abuzul, protecționismul, nepotismul și favoritismul. Trebuie să promovăm principiul independenței angajaților publici și să asigurăm echilibrul necesar dintre atribuțiile politice și cele profesionale.

Considerăm necesar să legiferăm și să asigurăm un nivel decent de garanții sociale pentru oamenii legii, inclusiv asistență medicală, asigurare socială, locuințe. De asemenea, sistemul de cadre ar trebui să prevadă o rotație sistematică a funcționarilor, pentru a evita influența necorespunzătoare – unul dintre factorii care provoacă acțiuni de corupție.

PSRM consideră necesare dezbaterile publice cu privire la eradicarea corupției, cu atragerea organizațiilor neguvernamentale care contribuie la combaterea corupției, precum și elaborarea și implementarea programelor educaționale menite să promoveze „toleranță zero” față de corupție.

PSRM consideră că asigurarea independenței justiției și organelor de drept este cea mai importantă condiție pentru funcționarea democrației și respectarea drepturilor omului. Totodată, trebuie depuse toate eforturile pentru respectarea dreptului la un proces echitabil de către o instanță independentă și imparțială, creată în baza legi, care este consfințită în Convenția Europeană a Drepturilor Omului, precum și în numeroase acte juridice naționale și internaționale.

PSRM pledează pentru stabilirea în Constituție a unor principii clare referitoare la componența Consiliului Superior al Magistraturii și Consiliului Superior al Procurorilor, or în prezent modificarea frecventă a componenței contravine standardelor Consiliului Europei.

Este necesar să fie asigurat principiul separării și interacțiunii puterilor în calitate de sistem de control și echilibru, pentru a asigura fermitatea sistemului de stat în beneficiul societății și al cetățenilor, precum și pentru a garanta, în primul rând, echilibrul în sistem: funcție – instituție – împuterniciri.

PSRM va pleda să pună în aplicare un mecanism eficient și funcțional de protecție constituțională, să garanteze identificarea, evaluarea și restabilirea în timp util a unui echilibru constituțional funcțional, prin asigurarea independenței funcționale a ramurilor puterii, asigurarea respectării competențelor instituțiilor constituționale, garantarea continuității și inviolabilității echilibrului constituțional în realitate.

PSRM consideră necesară evaluarea obligatorie a judecătorilor și procurorilor în baza criteriilor de profesionalism și integritate pentru a spori eficiența activității acestora în domeniul protecției drepturilor și libertăților omului. De asemenea, este necesar crearea unui sistem care să asigure o supraveghere adecvată a deciziilor discreționare și a persoanelor cu putere discreționară.

Consolidarea cooperării bilaterale și multilaterale în efectuarea investigațiilor și al altor proceduri juridice prin dezvoltarea unor sisteme care, în conformitate cu legislația internă, facilitează schimbul eficient de informații și probe; extrădarea, dacă este cazul și cooperarea în căutarea și identificarea bunurilor supuse confiscării, precum și confiscarea internațională rapidă și repatrierea finanțelor și a bunurilor.

PSRM pledează pentru crearea unui cod de conduită etică și administrativ care să condamne conflictele de interese, să garanteze utilizarea adecvată a resurselor publice și să încurajeze cel mai înalt nivel de profesionalism și onestitate. Cadrul normativ trebuie să garanteze că interacțiunea dintre autorități și mediul privat, în special, în domeniul fiscal, al taxelor vamale și a altor domenii predispuse la acțiuni de corupție, să nu fie expuse riscului și influenței inadecvate.

PSRM consideră necesară legiferarea unui sistem unificat, transparent și accesibil al achizițiilor publice în vederea simplificării participării agenților economici și responsabilizării funcționarilor publici în conformitate cu standardele internaționale anticorupție.

PSRM consideră prioritară asigurarea nivelului de respectare a drepturilor omului cu obiectivele dezvoltării durabile a societății și a statului, în baza a 14 criterii elaborate de ONU.

PSRM susține deschiderea de noi secții de poliție și posturi mobile conform principiului „poliția la câțiva pași”.

PSRM pledează pentru modificarea legilor care prevăd extinderea condițiilor de angajare în câmpul muncii a cetățenilor care și-au ispășit pedeapsa precum și adaptarea socială a acestora.

10. REGIUNI DEZVOLTATE, ORAȘE ȘI SATE CONFORTABILE. MEDIU ÎNCONJURĂTOR ECOLOGIC

PSRM sprijină principiile autoguvernării locale și descentralizării în calitate de fundament în baza căruia ar trebui construită administrația publică din Republica Moldova. PSRM pledează pentru transferul maxim de competențe și responsabilități la nivelul care este cel mai apropiat de oameni și necesită o consolidare cu resurse din partea statului.

PSRM pledează pentru implementarea principiilor Cartei Europene a Autonomiei Locale și consideră necesară adoptarea Legii cu privire la programele de dezvoltare socio-economică complexă a raioanelor și municipiilor din Republica Moldova care să conțină obligativitatea de a elabora și implementa programe raionale și municipale de dezvoltare socio-economică.

PSRM pledează pentru reducerea nivelului de inegalitate economică între raioanele țării și crearea condițiilor egale pentru dezvoltarea economiei locale și dezvoltarea infrastructurii moderne.

Orașe confortabile

PSRM consideră că fiecare oraș trebuie să se dezvolte strict în conformitate cu planul său urbanistic general, precum și în conformitate cu cele mai moderne tendințe și standarde în domeniul urbanismului.

PSRM pledează pentru dezvoltarea unui sistem fiabil de transport urban, suburban și interurban în conformitate cu standardele internaționale, pentru adoptarea unui program de stat cu privire la amenajarea și iluminarea străzilor orașului, repararea și pavarea calitativă a trotuarelor.

În fiecare localitate a Moldovei va fi construit un complex sportiv modern. În fiecare curte din oraș trebuie să existe un teren de joacă, iar în fiecare cartier un teren de sport. O atenție deosebită va fi acordată protecției spațiilor verzi și dezvoltării parcurilor în orașele și alte localități din Moldova.

Sate dezvoltate. Orașele agricole.

Dezvoltarea satului moldovenesc este una dintre prioritățile de bază ale PSRM, care trebuie să fie susținută prin implementarea programelor de dezvoltare și amenajare a teritoriului, subvenționate de stat.

În procesul de dezvoltare a infrastructurii agricole din Republica Moldova, PSRM consideră necesar preluarea celor mai bune practici interne și externe în domeniul amenajării localităților (agro-orașelor), în cadrul cărora va fi creată infrastructura industrială și socială, asigurând rezultate economice și standarde înalte de viață pentru populația locală. Pentru prosperarea și bunăstarea localității, fiecare sat din Moldova trebuie să dispună de o grădiniță de copii, școală, punct medical, centru cultural și un mini-stadion.

PSRM susține și se alătură noilor tendințe globale privind respectarea standardelor înalte de mediu, care includ grija pentru mediul înconjurător, sănătatea cetățenilor și a națiunii în ansamblu.

PSRM pledează pentru elaborarea unei planificări strategice de soluționare a problemelor existente și de viitor cu privire la protecția mediului și a vieții cetățenilor. Rezolvarea multitudinii de sarcini și probleme de mediu ce stau în fața societății și a statului, precum: dezvoltarea unor produceri fără deșeuri; reducerea generării deșeurilor, sortarea și reciclarea deșeurilor; salvarea ecosistemelor râului Nistru și a râurilor mici; recuperarea fondului forestier al țării; extinderea rețelei de rezervații și a complexelor de protecție a naturii etc., – trebuie să devină o preocupare constantă a statului și a cetățenilor săi.

PSRM pledează pentru elaborarea și implementarea tehnologiilor de reciclare și utilizare a materialelor biodegradabile în procesul de producție, precum și dezvoltarea la maximum a

transportului public ecologic.

PSRM consideră necesar de a extinde sprijinul acordat de stat producătorilor de mărfuri ecologice din Moldova și pledează pentru extinderea cercetărilor științifice în domeniul tehnologiilor de producere a mărfurilor ecologice și a energiei regenerabile.

PSRM ESTE ÎMPREUNĂ CU OAMENII

PSRM are certitudinea că implementarea acestui program și a unui șir de programe de dezvoltare ținute va genera schimbări semnificative și calitative în toate domeniile de activitate ale statului, va spori nivelul de bunăstare și de securitate al cetățenilor, va consolida statalitatea moldovenească și va contribui la crearea unei societăți prospere.

În realizarea obiectivelor propuse, PSRM, împreună cu poporul multinațional al țării, se va baza pe potențialul intelectual și profesional valoros al cetățenilor Republicii Moldova care locuiesc atât în țară, cât și peste hotare, pe experiența mondială compatibilă cu cerințele interne ale țării, precum și pe realizările altor țări și popoare în soluționarea pozitivă a sarcinilor și problemelor similare.

Împreună cu poporul, Partidul Socialiștilor va edifica un stat modern, stabil și prosper – Republica Moldova!